

รายงานแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนา
คุณภาพผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ปีการศึกษา 2568

โรงเรียนบ้านม่วง บ้านวังมน บ้านตาตเสริม

นายคมลิจิต นามไว
ครูชำนาญการพิเศษ

โรงเรียนบ้านม่วง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
หนองคาย เขต1

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ

โรงเรียนบ้านม่วง บ้านวังมน บ้านตาดเสริม

ที่ ...../.....

วันที่ 7 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2569

เรื่อง แนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมปีการศึกษา 2568

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสรุปผลการวิเคราะห์ผู้เรียน 1 ฉบับ

ด้วย ในปีการศึกษา 2568 นี้ ข้าพเจ้า นายคมลิต นามไว ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบ้านม่วง ได้รับมอบหมายให้สอนในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2-6 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 91 คน ในการวางแผนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและ
ช่วยเหลือผู้เรียนได้ดีนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องทำการวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อทราบปัญหา และ
ความสามารถของแต่ละบุคคล

ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงได้ทำแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและ
ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมปีการศึกษา 2568
สรุปผลและรายงานเพื่อทราบ

(ลงชื่อ).....

(นายคมลิต นามไว)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ

ความคิดเห็นหัวหน้าวิชาการ

.....
.....

(ลงชื่อ).....

(นางสาวอริญา บรรณกิจ)

ตำแหน่ง หัวหน้าวิชาการโรงเรียนบ้านม่วง

ความคิดเห็นผู้บริหาร/ผู้ที่ได้มอบหมาย

.....
.....

(ลงชื่อ).....

(นายสิริศักดิ์ ธนะภูมิชัย)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านม่วง

1. ข้อมูลพื้นฐานและบริบทสถานศึกษา (Context Analysis)

- ☐ **การจัดการศึกษา:** เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารวมทั้งสิ้น 18 คน บริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) มุ่งเน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ☐ **บริบทชุมชนและเศรษฐกิจ:** ผู้ปกครองส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้างทั่วไป รายได้อยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง แม้ผู้ปกครองจะมีข้อจำกัดด้านเวลา เนื่องจากภาระหน้าที่หรือการย้ายถิ่นฐาน แต่ชุมชนมีความสามัคคี เข้มแข็ง และให้ความสำคัญรวมถึงความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นอย่างดี
- ☐ **วิสัยทัศน์โรงเรียน:** "พัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ จัดการศึกษาอย่างปลอดภัยตามวิถีชีวิตใหม่ สู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน"
- ☐ **ข้อมูลผู้สอนและภาระงาน:** นายคมลิจิต นามไว ตำแหน่งครูชำนาญการ ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนใน 2 รายวิชา ได้แก่ รายวิชาประวัติศาสตร์ และรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึงปีที่ 6 รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 97 คน
- ☐ **จุดเด่นของสถานศึกษา:**
  - * *ด้านผู้เรียน:* มีทักษะการคิดคำนวณที่ดี มีประสบการณ์ตรงและได้รับรางวัลจากการแข่งขันทักษะวิชาการระดับภาคถึงประเทศ รวมถึงมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พัฒนาขึ้น
  - *ด้านผู้สอน:* มีความสามัคคี ทำงานเป็นทีม มุ่งมั่น เสียสละ และเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วม
  - *ด้านการบริหาร:* ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มีวิสัยทัศน์ชัดเจน นโยบายนำไปปฏิบัติได้จริง ส่งเสริมระบบนิเทศติดตามและการสร้างขวัญกำลังใจอย่างเป็นระบบ

2. การวิเคราะห์สภาพปัญหาและจุดที่ต้องพัฒนา (Problem Identification)

จากการวิเคราะห์ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปีการศึกษา 2567 ที่ผ่านมา (โดยเฉพาะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่นักเรียนส่วนใหญ่ได้ผลการเรียนเฉลี่ยในระดับสูง แต่คะแนนสอบกลางปี ยังคงเป็นจุดที่ต้องพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติม) พบประเด็นท้าทายดังนี้:

1. **พฤติกรรมการเรียนรู้:** รูปแบบการเรียนการสอนเดิมยังเน้นการบรรยายและการท่องจำเนื้อหาที่มีปริมาณมาก ทำให้นักเรียนมองว่าวิชาสังคมศึกษาฯ เป็นวิชาที่น่าเบื่อ ขาดแรงจูงใจ และขาดความเข้าใจที่ลึกซึ้ง
2. **ทักษะกระบวนการ:** นักเรียนยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การแก้ปัญหาทางสังคม และไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีตมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเป็นระบบ
3. **การมีส่วนร่วม:** นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นกลุ่มและทักษะทางสังคม

3. ยุทธศาสตร์และแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ (Strategic Implementation)

เพื่อตอบสนองต่อจุดที่ต้องการพัฒนา โรงเรียนได้กำหนดแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้ไว้ 3 มิติหลัก:

- ☐ การเรียนรู้นอกห้องเรียน:พานักเรียนไปทัศนศึกษา สํารวจข้อมูล หรือสัมภาษณ์คนในชุมชนเพื่อเข้าใจบริบทสังคมจริง
- ☐ การลงมือปฏิบัติ (Active Learning): จัดกิจกรรมจำลองสถานการณ์จริง เช่น การใช้บริการสหกรณ์ หรือการเลือกตั้งประธานนักเรียน
- ☐ การสร้างความสนใจ: ใช้สื่อมัลติมีเดีย ภาพยนตร์ ข่าว หรือเกม เพื่อกระตุ้นความกระตือรือร้น

นอกจากนี้ ได้เน้นย้ำกระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนด้วย วิธีสอนแบบการแสดงบทบาทสมมุติ (Role Playing) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน:

1. **ขั้นเตรียมการ:** ร่วมกันกำหนดเรื่องราว/สถานการณ์ แบ่งกลุ่มเลือกบทบาท จัดเตรียมอุปกรณ์และซักซ้อม
2. **ขั้นแสดง:** นักเรียนแสดงบทบาทตามกำหนด โดยให้เพื่อนร่วมชั้นทำหน้าที่เป็นผู้สังเกตการณ์และบันทึกผล
3. **ขั้นสรุป:** อภิปรายพฤติกรรมและความรู้สึกที่เกิดขึ้น ประเมินผลเพื่อการปรับปรุง และสรุปแนวคิดเชื่อมโยงสู่บทเรียน

4. แผนงาน/กิจกรรมยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Action Plan)

ตารางสรุปกิจกรรมหลักในการขับเคลื่อนตลอดปีการศึกษา 2568

กิจกรรมหลัก	วิธีดำเนินการโดยสรุป	สื่อและอุปกรณ์สำคัญ
กิจกรรมที่ 1: เพื่อสังคมและ สาธารณประโยชน์	- สำรวจปัญหาชุมชน (เช่น ขยะ, พื้นที่เสื่อมโทรม) - วางแผน เขียนโครงการ และลงมือปฏิบัติกิจกรรมอาสา - ประเมินผลผ่านกระบวนการ AAR และนำเสนอเผยแพร่	- แบบฝึก/ใบงาน/แบบทดสอบ - แผ่นพับ/โปสเตอร์ - ประชาสัมพันธ์ - อุปกรณ์บันทึกภาพ/สื่อสังคมออนไลน์
กิจกรรมที่ 2: การสอนที่เน้นการ ลงมือปฏิบัติจริงและความคิด สร้างสรรค์	- ใช้เทคนิค Think-Pair-Share แลกเปลี่ยนความคิด - ใช้เกมจำลองสถานการณ์และโครงงานแก้ปัญหา - ปลูกฝังค่านิยมความเท่าเทียม และการเคารพความหลากหลาย	- แบบฝึก/ใบงาน/แบบทดสอบ - เกมจำลองสถานการณ์ (Simulation) - สื่อวิดีโอทัศน์กระตุ้นการเรียนรู้
กิจกรรมที่ 3: พัฒนาทักษะชีวิตสู่ การดำรงชีวิตอย่างมีความสุข	- ฝึกการมองโลกในแง่ดีและยอมรับการเปลี่ยนแปลง - ส่งเสริมความเข้าใจในจุดเด่น-จุดด้อย และการจัดการอารมณ์ - ฝึกทำแบบทดสอบที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ	- แบบฝึก/ใบงาน/แบบทดสอบ - อุปกรณ์วาดภาพ/งานประดิษฐ์/สื่อศิลปะ

5. การวัดและประเมินผล และการสนับสนุนที่ต้องการ (Assessment & Support)

การประเมินผล: ปรับเปลี่ยนจากการเน้นข้อเขียนเพียงอย่างเดียว ไปสู่ การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เช่น การสังเกตพฤติกรรมรายบุคคล การประเมินผลงาน/โครงงาน และการใช้แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) พร้อมทั้งแจ้งผลสะท้อนกลับ (Feedback) เพื่อให้ผู้เรียนนำไปปรับปรุงตนเอง

ความต้องการช่วยเหลือทางนโยบาย: เพื่อให้แผนงานนี้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทางผู้สอนมีความจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทางโรงเรียนในการจัดหาสื่อการเรียนรู้ และแบบฝึกปฏิบัติที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง